

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

10. Quomodo amor sanctus studia moderetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

stulo quod sceleribus meis pro-
merui, fortunarum immisâ ja-
cturâ, aut corpore morbi vi in le-
ctulum coniecto me clementer
expediat, & sempiterna mala, in
momentanea, ut sic loquar, com-
muter. Hinc illæ voces S. Augu-
stini: *Hic ure, hic seca, ut in aeternum
parcas.* hinc de fugientibus malis
solutum dicere S. Chrysostomum
legimus *πέμολα, πέμολα*, nomina
potius malorum esse, quam mala:
adeoque dum illa agminatim ir-
ruerent, non aliud habebat in ore,
quàm Deo gratias, quod ipsum
S. Cyprianus auditâ mortis sen-
tentia, cum animi tranquillitate
pronuntiavit. Eò constantiâ du-
bio procul in malis tuis evades, si
orationi considerationem adjun-
gas, illæ sibi subministrabunt alas
columbæ, quas in calamitatibus
suis optabat David, quibus, ut
monet apud Clementem in Pro-
gnitionibus S. Petrus, in sinum
divinæ Providentiæ evoles, ibi-
que conquiescas, sciens te illi
curæ esse, & ab eo per omnia te
dirigi, ut omnia tibi cedant in bo-
num: fies ad instar instrumenti
musici, quod bene attemperatis
fidibus ad omnem tactum suavi-
ter resonat; eris similis arbori,
quæ securi percussa balsamum
stillas; similis illi flumini, quod
amarum fretum pertransiens a-
quarum suarum dulcedinem re-
tinet; similis Salamandræ, quæ in

igne deliciatur; denique similis
adamanti, qui à malleorum con-
geminatis ictibus plus lucis &
splendoris acquirit, & intelliges
admirabile pronuntiatum, quo
caelestis genius sancti Francisci in
morbo acutissimo dolores lenire
voluit; nempe si montes omnes
universi in aurum mutarentur, si
lapides & saxa in gemmas, si Ma-
ria in exquisitissimum balsamum,
tantas opes, & bona ita exaggera-
ta, cum doloribus in morbo pa-
tienter toleratis comparari non
posse: adeoque pœniteret te
quærelarum, quas in calamitati-
bus tuis tam sæpe infructuosè
perfudisti, aperires potius cum
Janipero sinum tuum, ut similes
gemmæ copiosius à cælo deplue-
rent, diceresque cum Jobo:
*Hæc mihi sit consolatio, ut affri-
gens me dolore non parcat, nec con-
tradicam, &c.*

CAPUT X.

Quomodo Amor Sanctus
studia moderetur.

NON hîc ago de librorum in-
utilium aut impurorum le-
ctatione, quorum primi fures
temporis, cujus exactissima Deo
reddenda est ratio, alij pestiferis
flammis excitandis deserviunt,
qui salubrius igne luculento ar-
derent,

I.
Fravorum
librorum
damnum.

Z z 3

19.
Majorum
malorum
compari-
tione.
In vitæ
pp.

20.
Quis affe-
ctus ha-
rum ratio-
num,

derent, quàm sub florido verborum cortice nocentissimum abirent: neque etiam illos hinc nominandos cenfeo, quos aut livor, aut aliqua alia animi perturbatio, aut etiam adulandi prurigo publice dedit, hos omnes condemnat Amor Sanctus, & suorum de manibus excutit. De iis igitur tractationem instituo, qui hominem perficiunt.

2.
Non spernenda eruditio prophan.

Hominiq; scientiam & eruditionem adferunt, de qua Nazianzenus in panegyri quam in funere S. Basilii edidit, ita loquitur: illud inter omnes homines sanæ mentis constare arbitror, *Eruditionem inter humana primarium locum tenere existiment, non de hac nostrate tantum, & nobiliore loquor, quæ contempto omnis sermonis lepore, atque ornatu, salutem unam, earumque rerum, quæ rationem & animum concernunt, pulchritudinem arctissimè complectitur: Sed etiam de externâ, quam plerique Christiani pravo quodam iudicio, ut insidiosam, & periculosam, & procul à Deo avertentem repudiant.* Quomododum enim cælum, terram, aërem, quæque eorum complexu continentur, non ideo aspernari debemus, quia nonnulli ea sceleratè acceperunt, Dei opera pro Deo colentes, quin potius collecto ex iis, quod ad vitam, vitæque commoda facit, quidquid in iis periculosum est

3.
Quia seruire potest virtuti comparanda.

fugamus: ac sicut nec ignis, nec cibus, nec ferrum suapte naturâ, sed pro utentium iudicio commodum aut perniciosum afferunt, quin & ex reptilibus bestiis quædam interdum salutiferis medicamentis admiscemus; ita nos admiscens eâ prophanæ disciplinæ parte, quæ in inquirenda rerum natura & contemplatione versatur eam quæ ad dæmones, & errores exitiique Barathrum ducit, abjecimus: imò etiam ab ea ad pietatis cultum adducti sumus; quippe qui ex deteriori, id quod erat præstantius cognoverimus, eorumque imbecillitatem doctrinæ nostræ fideique robur esse censuerimus. Quamobrem non ideo contemnenda est eruditio, quod ita quibusdam videatur, quin potius infusi atque præpolteri habendi sunt illi, qui hoc existimant, omnesq; sui similes esse vellent, ut privata eorū ignorantia communis ignorantia tenebris obtegetur, nec quisquam sit, qui eorum inscitiam prodat, & arguat: ita gravis ille Doctor, quæ libet erit atuli, contra huiusmodi conviciatores, ideoque ut ex ore duarum sit res contestator Augustinum, Gregorio, Latinum Græco adjuvã.

Augustinus ergo in Psalmum ^{Augustinus in Psalm.} 130. Sunt quidam, inquit, homines, qui cum audierunt quod humiles esse debent, dimitunt se, nihil volunt discere, putantes quia

quia si aliquid didicerint, superbi erunt: quos ubi reprehendit, concludit tandem dicens: Deus nos voluit esse humiles, & altos; humiles propter cavendam superbiam; altos propter capiendam sapientiam: atque etsi de cognitione rerum ad fidem pertinentium ita loquatur: possunt tamen & scientiæ ad ea conducenti commode applicari.

4.
Scientia est auris & oculus animi.

Demus & pro auctario Philonem Iudæum authorem gravissimum, qui pro scientiarum patrocinio hæc in medium adfert: Scientia animo pro oculis & auribus est; quippe quæ intendit in ea quæ dicuntur, nec unquam vel viderendo, vel audiendo falli sustinet, sine qua anima offusis ignorantia profundissimis tenebris à formosissima sua specie velut delapsa surdum saxum redditur. Et ut qui oculis auribusque orbatii sunt, facile corrumpunt, & agrè resurgunt, ita qui scientiâ, oculo mentis sunt destituti.

Hinc rectè monet vnumquæque nostrum S. Hieronymus: *Sic stude quasi semper victurus; sic vive quasi semper moriturus.*

Iti supra.

5.
Sed ejus cura sit tantum secunda.

Imitandum tamen S. Basilium scientiarum omnium columen proponit nobis sanctus Amor; qui, ut ait familiaris ejus, & admirator Gregorius, in artibus & disciplinis secundariam dumtaxat curâ, operamque ponebat, hunc

nimirum fructum ex iis colligens, ut earum adjumento ad nostram Philosophiam vteretur; quandoquidem earum facultas ad explicanda animis sensa necessariò comparanda est: Mens enim infans, hominum torpedine infertorum incessui nequaquam absimilis est.

Primò in ea eruditione confertandâ obliquam intentionem amovet, rectam accersit, ac tres equidem obliquas ex S. Bernardo velut ejus penicillo eleganter depictas proponit. Prima est curiosorum, qui scire volunt, ut scientiam vendant V. G. pro pecunia pro honoribus, turpi scilicet quæstui inhiantes.

In quatriâ cavenda.
Serm. 37.
in Cassi.

Curiosos sugillat S. Augustinus, in Dioscoro, qui hoc morbo laborabat, vocatque *imperitissimam scientiam* dum nos scire gaudemus, quid Anaximenes, quid Anaxagoras, quid Pythagoras, quid Democritus serferit: sugillat & Seneca, quod illis studeant, quæ nec ignorantia nocent, nec scientem juvant, & in quibus sine periculo erratur.

6.
Curiositas
Ephes. 5.4.

Vanos & ex scientiâ laudem captantes carpit S. Bonaventura, tanquam in obliviam sui, Dei que proclives, & infami præcipitio proximos, ut rectè dixerit de similibus S. Hieronymus: *Melius est aliquid nescire, quam cum periculo discere.* Qui eodem laborant morbo, quo antiqui Philosophi quos

Vanitas in 15. Sap. in Reg. Monach.

Negatio-

Negotiores Fama, vocat Tertullianus in Apologia, & vnumquemque istius generis appellat S. Hieronymus *Gloria animas, & popularis aura*, atq; *rumorum venale mancipium*: atque utinam hæc tabes in Christi imitationem profectos non serperet, & altiorum sanctorumque rerum cognitio vnumquemque nostrum non tam tumidum, quàm timidum, ut Richardus de S. Victore loquitur, reddere, tanquam rationem exactissimam de istius talenti usu apud Supremum Iudicem reddituros.

Questus.

Prætereo tertium hominum genus, qui ex scientiâ questum faciunt: aliud tantum non exigui nocuenti caput ac fontem digito monstrare volo; ardorem scilicet nimium, & cum impetu in studia proruentem animum quo, intellectus quidem excolitur; sed voluntas in Dei amore tepescit, & languet; quod aliquando reprehendit in uno ex nostris, jam tum cælo receptus S. P. N. Ignatius, Iacobus Tirus is erat, qui tyricinio absoluto ad Collegium Romanum studiorum causâ transfatus, ita scientiarum cupiditate exarcit ut cætera spiritus exercitia perfunctoriè obiret, imò negligeret, unde gravi tétatione pulsatus propè absuit, quin abiret in præceptis: sed occurrit tempori S. Pater, qui jam à Decennio è vi-

vis excefferat illi que gravi ac severo vultu se videndum præbens insuper addidit; male illum facere, quod scientiâ potius, quam virtute eminere vellet, non esse illum finem, ob quem Deus illum è mundi turbido ad tranquillam Religionis portum deduxisset; conclusitque his verbis: *Minus literarum, & plus spiritus*; ac disparuit, hominemque à tétatione liberum, & ad primas partes deinceps virtuti tribuendas animum reliquit, unde in magnum Dei servum evasit, & postea Assistentens Germaniæ creatus, in eo officio decessit è vivis anno 1597. cum paullò antè mortem P. Antonio Menageo hanc S. Patris apparitionem narrasset.

Lepidâ aliquando similitudine perstrinxit hoc hominum genus frater noster Coadjutor Ioannes Ximenius, cum à Provinciali iustus esset aliquid ad virtutem promovendam eloqui. His diebus, inquit: in urbem rediens offendi currum hordeo onustû luto immersum, ibi hære, nec à mulis quibus trahebatur etsi clamore heribi & verberibus urgerentur, expediri & educi posse, donec alij mecum manibus ad rotas admotis suppetias tulimus: petij tum ab aurigâ, qui fieret, ut tam egregiæ & fortes mulæ satis viriû ad currum extrahendum non habuissent? Respondit ille, Quia debiles

7.
Temperâ-
dus ardor.
P. Bari in
vita S. Ig-
natiij. fol.
640.

8.
Simile de
iis qui
sciunt &
non faci-
unt.

debiles sunt, nec ut oportet illis pabulum subministratur: cumq; ulterius rogarem, cur hoc illis non datur? Non est, inquit, hordei penuria, currus enim illo onustus est, sed fit non illis copia de illo comedendi.

Tum, inquit Ximenes, magni illi Doctores, & Concionatores venere mihi in mentem, quos in via perfecti amoris hærere, & parum promovere plerumque conspicimus, quia spiritu debiles sunt & infirmi; non defectu alimenti, abundavit enim rerum æternarum cognitione, quas aliis docendo distribuunt; sed quia illas sibi non applicant, & ad animi vires augendas, & corroborandas, vitæque ac morum emendationem non utuntur.

9. Scientiam sapidam amat & laudat S. Bernardus, quæ sapore suo voluntatem reficit & impingat, amorisque divini Deliciis recreatam ad perfectionis culmen continuis incrementis promovet.

Hanc nudè scientiæ, quantumcumque eminenti. Præferebat Joannes Picus Comes Mirandulanus, & ad ejus amorem & studium, quos poterat, accendebat, hoc nifus argumento: Amare, inquit, dum sumus in hac vita, Deum plus possumus, quam cognoscere vel eloqui; amando minus laboramus, & nobis majus proficimus: malumus tamen per sci-

entiam illum quærere, quem sine amore nunquam consequemur, & quem amando æternum possidebimus, & perfectè atsequemur.

10. Quid, quæso, tibi prodesset si aurifodinam nactus in tuo prædio inde erueres auri, quantum velles; atque inde mortales interditissimas atque alter Cræsus evaderes; si inde tibi sustinendæ vitæ alimenta comparare non posset, adeoque inediâ paulatim contabesceres, brevi mortis spoliū futurus: Pythis sapientissima Conjux temporibus Xerxis maritum suum simili insaniam laborantem, inventione egregiâ, industriâque plusquam famineâ persanavit: incidèrat ille in aurifodinam, & fortunæ suæ applaudens, omnes continuo tam cives, quàm rusticanos homines auro eruendo jussèrat, insudarem multis quotidie pereuntibus aliisque animum despondentibus. Mulieris itaque dolore ad januam Pythis libellum supplicem, quo ut apud maritum intercederet, deprecabantur posuerunt. Illa comiter auditas bonam spem habere jussit, tum aurifabros, quibus maximè fidebat, clam domi sua panes aureos, & cætera bellaria aurea conficere jussit; marito, deinde qui tum foris aberat, domum reduci, & cœnam poscenti, uxor omnia aurea apposuit; delectari primum artificio

AAA ficio

8. Simile de
lis qui
finit &
non finit.

9. Scientia
sit Sapi. la.

10. Baldrano
in lib. Si-
milia virri-
nem.

ficio maritus, sed cum satur videndo jam esset, alia petiit: mulier verò iterum alia fercula aureis bellariis plena inferri jubet: indignanti tandem, & esurire se dictitanti; atque, inquit illa, horum copiam, & nullius alterius procurasti, artificia, & agricultura jacent, colonis in auri effossione occupatis: sapuit tum maritus, & quintam tantum subditorum suorum partem aurifodinis applicuit: ita mirum non est si dum colendo, intellectui continuò incumbitur, jejuna voluntas alimentis, quæ ex tranquilla cum Deo consuetudine hauriuntur, destituta infirmitatem contrahat, languoreque casibus humanis, qui sæpe & inexpectatè irruunt sustinendis imparem, exitioque proximum incurrat.

II.
In Cant.
Ierem. 36.

Hinc est quod S. Bernardus homini scientiis insudanti amoris sancti calorem necessarium esse judicet, qui malignitatem inde canalibus occultis se diffundentem excoquat. Cibus indigestus, inquit, & qui bonam non habet decoctionem, malos generat humores, & corrumpit corpus, non nutrit; ita & multa scientia ingesta stomacho animæ, quæ est memoria, si decocta igne charitatis non fuerit, & sic per quosdam actus animæ, mores scilicet, atque actus transfusa atque digesta, quatenus ipsa de bonis, quæ noverit,

vitâ attestante, & moribus bona efficiatur, nunquid scientia illa repntabitur in peccatum, tanquã cibis, conversus in pranos noxi- osque humores?

Si quæras quinam sint hi mali humores respondeo esse superbiam, vanitatem contemptum aliorum, & cordis duritiem: *Scientia inflat*, inquit Apostolus, unde ibidem S. Thomas, unam ex plagis Ægyptiorum hoc est sapientium hujus sæculi: ait esse vesicas turgentes, quibus superbia defignatur: ejusque contemperaneus alterum cum illo istius sæculi lumen S. Bonaventura scientiarum torrentem, si charitas obire non ponat, cælestium gratiarum fluenta desecare, obnubilare mentis radios, affectus amoris divini propemodum extinguere, aliisque procreare damna existimat: eò maxime, quòd homo in illum effusus, & hominum de se estimationibus ebrius, ab interiorum curâ vacuus solâ inquit Richardus a S. Victore, contentus famâ nullum studium adhibet in emundanda conscientia sitque captator famæ, neglector conscientiæ.

Hoc ergò primum, ac potissimum persuadet suis clientibus divinus Amor, ut à malis hisce humoribus sibi caveat, quod facillè faciet, si pretium scientiæ inter bona animæ infimum ponat auctiatque hac in parte Aristotelem, qui

12.
1. Corin. 8.
Cujus-
pus ve-
Ægyptio-
rum.

13.
Præstat
probus
ignarus
docto im-
prabo.
2. Elib. 14

qui rectè monet in Ethicis suis, à scientiâ hominem meliorem non fieri sed à virtute, ac licet inter membra Ecclesiæ oculus minimo digito videntur præstantior, Doctoresque ac Concionatores oculorum, plebs verò & opifices manuum, aut pedum, ac digitorum locum subeant; rectè tamen monere S. Augustinum, sæpe digitem apud Deum supremum rerum æstimatorem oculo præstare tum bonitate, tum securitate: Digitem, inquit, exigua quædam res est, oculus magnifica, multum potest, & tamen melius est digitem esse, & sanum esse, quàm oculum esse, & perturbari, lippire, & excreari: Et quod ad securitatem atinet. Tuior, inquit, est digitus sanus, quàm oculus lippiens: unde rectè concludat: non ergo quærat quisque in corpore Christi, nisi sanitatem: hinc est quod B. Virgo agens cum S. Brigitta de Concionatore docto & magni nominis, ait illum apud Deum esse ad instar cadaveris; hominis, quod paleâ tantum, & non solido cibo vesceretur, senè verò hominem simplicè & idiotam, qui Deo magnâ animi simplicitate famulabatur, divino calculo longè illi præstare.

14.
Dandum
tempus
virtuti
missâ in-
terdum
siccitâ.

Secundò monet clientem suum Amor sanctus, ut sepositis studiis ac literarum exercitatione sibi ac virtuti ad aliquod tempus vacet

impensius, quod non tantum magna illa Ecclesiæ lumina, Basilius, Gregorius, Hieronymus, aliique præstitere; sed etiam, ut ab alumno suo Joanne Damasceno id observaretur procuravit Dei Mater amantissima, dum illum ad solitudinem, & virtutis singulare studium confertandum impulit. Erat is in encyclopædia absolutissimus orator excellens, Mathematicus, Astrologus, Philosophiâ ac Theologiâ instructissimus; egebat hic in tanta scientiarum magnitudine, & copia humilitate, & amoris divini colore intensissimo, quo illam concoqueret, atque digeretur; igitur instigante Mariâ in solitudinem Laura dictam secedit, & senem aliquem, cujus se disciplinæ formandum traderet, quærit; sed nec primus, nec secundus, nec tertius, quem hac de causa convenit, hominem tanti nominis ac eruditionis admittere voluit, quartus assensus est, sed conditionibus tam severis, ut earum minima haberetur, ne proprio consilio aut arbitrio quidquam faceret, omnium quæ didicerat memoriam deponeret, nec verbum de iis faceret: multo minus aliquid versu, vel prosâ conderet, aut ad aliquem literas daret: cumque has leges aliquo tempore servasset accuratè, contigit ut importunis alicujus amici precibus fatigatus,

15.
Ioannis
Damasceni
exemplum.

AAA 2

gatus,

gatus, ad levandum ex morte fratris dolorem poema pertexeret, cuius initium: Vanitas omnia humana: id cum senex rescisset, continuo frustra deprecantem cellula ejecit, nec aliorum supplicationibus hoc dare voluit, ut illum iterum admitte ret, donec fractus tandem, seneraque castigazione, ac pœnis Ioanni inunctis, eâ conditione accepit pœnitentem, ut rursus quasi novellus tyro prima virtutû fundamenta jaceret: quod ab illo factum perquam studiosè, donec B. Virgo Seni apparens, monuit ut Joannem dimitteret, & libertate domaret, quâ jam humilitate subnixus, & amoris divini flammis accensus, scriptis suis orbem illustraret vniuersum. Vocat Joannem Senex, & rusticitatis suæ petitâ veniâ, superis bene precatus, illum publico reddidit, & dimisit.

Hujusmodi homines, qui virtutem cum eruditione maritant & utraque velut manu faces accensas prætendentes divinæ gloriæ promovendæ student. *Ambidextros* Gregorius Nazianzenus, virosque omnibus numeris absolutos, ac velut cœlestis vitæ homines, qui, uti postea fiet in cælo, virtute & scientiâ consummatâ perfruuntur.

Tertium, quod à cliente suo scientiarum candidato impetrare conatur Sanctus Amor, est recta

intentio, atque inter ipsas studij horas, si non continuata, certè sæpè repetita ad Deum præsentem mentis elevatio: quod egregiè factum à Bartholomæo de Paxia Ordinis S. Dominici, ut in vita B. Ludovici Bertrandi literis Fol. 26, proditur. Primò, si quæstio aliqua examinanda erat, V. G. de Ævo, tempore, Æternitate, ante omnia ad Deum conversus, dicebat: Amor mi, & Domine JESU CHRISTE, Servus tuus S. Thomas in hoc articulo, quærît, num differant Tempus, Ævum, Æternitas, concludit autem ipse sic: Obsecro igitur Domine JESU, ut me a tempore liberes, & perducas in æternitatem, Amen. Objiciebat deinde his verbis: in conclusione tui Servi S. Thomæ, cui tantam lucem infudisti, oboritur mihi dubitatio, quia nescio quid respondeam, ô Magister animæ; quare peto à te per merita Benedictæ Matris tuæ, ut aliquid mihi spiritus tui impertias, quo id assequi incipiam, quod te miserante spero aliquando me consecuturum; Amen; Responsum postea à Cajetano suæ dubitationi sibi proponebat, quâ expensâ dicebat: Domine esto tu benedictus, qui hoc ingenij acumen illi præbuvisti: Equidem credo illum apud te esse in Paradiso: at si forrè adhuc est in Purgatorio, quæso libera eum in laborû suorum

16.

Præfigenda recta intentio.

rum præmium, ut veniat ad fruendum æternitate tuâ, de qua a deo doctè scripsit: Amen, Amen. Denique quod expenderat in hunc modum pronuntiabat; responderem ipse ita, vel tali ratione &c. tum vero subdebat: At quid est hoc quod ego inutilis tua creatura cogito, præ illo, quod tuos servos Ecclesiæ Doctores edocuit? Ignosce arrogantiam meam gloriæ Angelorum, propter ipsorum Angelorum amorem, qui ævo mensurantur, & ex tua gratia æternitate perfruuntur, qua ego item ex eadem gratia, licet sum peccator, perfruar. Amen, Amen. Idem à quibusdam de Societate nostra Theologiæ studiosis usurpatum scribit P. Alvarez de Paz.

17. Quod Socios nominat Petrus Faber
 P. Petrus Faber Primus è S. Ignatii sociis dum juniores de Societate nostra alloqueretur, sæpè beatos illos deprædicabat, quod scopum in quem studendo collimarent, ante oculos propositum haberent, majorem scilicet Dei gloriam, cum plerisque mortalium literis insudantium hoc beneficium à Deo concessum non esset: beatiore tamen meo judicio evaderent si sibi Valentiam oriundum illum Patrem imitandum aliquo modo existimarent, & utroque animæ brachio inter studia ad perfectum Dei amorem, & cum Deo intimam conjunctionem emitterentur: inde magis sa-

perent studiorum labores, & voluntas ab amoris igne vix recedens assiduitate & contentione in percipiendis scientiis, de sancto & divino ardore nihil, aut parum remitteret.

CAPUT XI.

Quomodo Amor Sanctus lectione spirituali nutriatur.

Zenonem Stoicum dicere solitum accepimus, eum qui doctus vellet evadere, cum mortuis consuetudinem habere, hoc est in eorum legendis monumentis frequentem esse oportere: pari modo dicendum puto cum, qui Amore sancto vult incallescere, in iis libris perlegendis, quos amor divinus flammis suis insperfit, operam, studiumque ponere debere: si enim ex obscænis voluminibus erumpunt impuri igniculi, qui adolescentum animos miserè incendunt, si ex lectione Homeri Alexandrum bellicus ardor invasit; cur non elaboratæ opæ Spiritus sancti paginæ ad inflammandos sancto igne mortales tantumdem possint? Tantum virium hujusmodi lectioni quantum meditationi tribuunt sancti Patres: S. Ephrem duo esse ubera dixit, quibus lac devotionis in hominum mentes, hujus vitæ de-

1. Liber pius affectus monet in legente quos continet.

2. Lectio & meditatio duo ubera

